

Länstyrelsen
Skåne

SemiAquatic
Life

Åtgärdsplan för groddjur inom Natura 2000-området Ravlunda skjutfält, SE0420240, Simrishamns kommun

Titel: Åtgärdsplanför Natura 2000-området Ravlunda
skjutfält, SE0420240, Simrishamns kommun

Utgiven av: Länsstyrelsen Skåne Kristian Nilsson
SemiAquaticLife LIFE14/NAT/SE/000201

Författare: Marika Stenberg, Pia Hertonsson och Per
Nyström, Ekoll AB
Kristian Nilsson, Länsstyrelsen Skåne
Denna rapport speglar författarens syn och EU
ansvarar inte för någon form av användning som
kan göras av den och information som den
innehåller

Beställning: Länsstyrelsen Skåne
Miljöavdelningen
205 15 Malmö
Telefon 010-224 10 00

Copyright: Länsstyrelsen Skåne

ISBN: 978-91-7675-238-8

Rapportnummer: 2021:28

Layout: Länsstyrelsen Skåne, Ekoll AB

Omslagsbild Restaurerad våtmark på Ravlunda skjutfält, foto:
Ekoll AB

Förord

SemiAquaticLife har pågått 2016–2021 med syfte att återställa och förbättra bevarandestatusen för grod- och kräldjur samt vatteninsekter i Natura 2000-områden i Skåne (11 områden), Danmark (15 områden), och norra Tyskland (9 områden). Målet har bland annat varit att säkerställa livskraftiga metapopulationer av arter som anges i bilaga II-V i EU:s Art- och habitatdirektiv.

Denna åtgärdsplan är en del i ”After Life Conservation plan” för Natura 2000-området Ravlunda skjutfält inom Life-projektet SemiAquaticLife. En ”After Life Conservation plan” beskriver de åtgärder som genomförts inom projektet samt hur det långsiktigt ska kunna förvaltas. Ett genomförande av åtgärdsplanen leder till att det långsiktiga syftet och målet med projektet kommer att nås. Planen är rådgivande och ska ses som ett komplement till de andra planer som finns för Ravlunda skjutfält.

Ingela Lundqvist
Chef för naturvårdsenheten, Länsstyrelsen Skåne

Innehåll

FÖRORD	3
ENGLISH SUMMARY	5
INLEDNING	5
BESKRIVNING AV OMRÅDET	6
ALLMÄN BESKRIVNING AV RAVLUNDA SKJUTFÄLT	6
BIOLOGISKA BEVARANDEVÄRDEN	6
UTFÖRDA ÅTGÄRDER	7
RESTAURERING OCH NYGRÄVNING AV VATTEN	7
RÖJNING AV INVASIV FLORA	7
UTSÄTTNING	9
INVENTERINGAR	9
<i>Groddjur</i>	9
<i>Trollsländor</i>	10
LÅNGSIKTIG SKÖTSEL	11

English Summary

This report presents the After-Life conservation plan for the Natura 2000-site Ravlunda skjutfält. Ravlunda skjutfält has been one of the sites in the Life project “SemiAquaticLife - Recreating habitat complexity for semi-aquatic fauna”. The project has been running between 2016 and 2021 with the aim of restoring and improving the conservation status of amphibians, reptiles, and aquatic insects in Natura 2000-areas in southern Sweden (11 areas), Denmark (15 areas), and northern Germany (9 areas). The aims of the project have been to ensure viable metapopulations of species listed in Annex II-V of the EU Species and Habitats Directive, but also to increase public awareness and understanding of the need for restoration measures for semi-aquatic insects, amphibians, and reptiles.

Ravlunda skjutfält is a Natura 2000-site. Thus, the responsible site manager is the County Administrative Board of Skåne. In this case the responsibility is together with the Swedish Fortification Agency who is landowner.

Targeted species have been Natterjack Toad, Crested newt, European Tree frog, Agile frog and Yellow-spotted whiteface. Actions performed in the area have been creating new wetlands, restoring wetlands, and removing invasive vegetation both in wetlands and on land.

The planned long-term management of the sites can be seen in the table below.

Proposed management at Ravlunda skjutfält for viable populations of targeted species

Management action	Frequency	Estimated costs (each time)	Comments
Grazing	Yearly	Not estimated	
Clearing of <i>rosa rugosa</i>	Yearly	75 000 kr	
New/restoring wetlands	When needed	50 000 kr	Mostly for Natterjack Toad and if Canadian Waterweed appears again
Monitoring of amphibians	Every third year	40 000 kr	Two nights for Natterjack toad, one night for European tree frog and one day for Agile frog
Monitoring of dragonflies	Every third year	10 000 kr	
Excursions for the public	Once a year	15 000 kr	

Inledning

Denna åtgärdsplan beskriver vad som har gjorts på Ravlunda skjutfält för att nå de mål som är uppsatta inom Life-projektet SemiAquaticLife – ”Recreating habitat complexity for semi-aquatic fauna” samt den skötseln som behövs för att upprätthålla dem.

Projektet syftar till att återställa och förbättra bevarandestatusen för grod- och kräldjur och vatteninsekter i Natura-2000-områden i södra Sverige (11 områden), Danmark (18 områden), och norra Tyskland (9 områden). Målet har varit att säkerställa livskraftiga metapopulationer av arter som anges i bilaga II-V. Ett annat mål är att öka medvetenheten och förståelsen bland markägare, arrendatorer, allmänheten etc om behovet av restaureringsåtgärder för semiakvatiska insekter samt grod- och kräldjur. Projektet har finansierats av EU Life Nature (Project LIFE14 NAT/SE/000201). Arbetet är genomfört tillsammans med Södra skånska regementet-P7, fortifikationsverket och Länsstyrelsen Skåne.

Beskrivning av området

Uppgifter om området

Natura 2000-område:	pSCI-SE0430113
Län:	Skåne
Kommun:	Simrishamn
Markägare:	Fortifikationsverket
Förvaltare:	Fortifikationsverket, Länsstyrelsen Skåne

Allmän beskrivning av Ravlunda skjutfält

Området är ett militärt övnings- och skjutfält. Fältet nyttjas huvudsakligen för skarpskjutningar av olika förband. Skjutverksamheten på Ravlunda skjutfält omfattar allt från mindre skyttegrupper till tillämpad skjutning i mekaniserad bataljons anfall med understöd av artilleri och luftvärn. Stora delar av området präglas av denna verksamhet vilket bland annat leder till att öppna sandiga partier skapas. Denna typ av ”störda miljöer” är viktiga för en del arter, inte minst finns det många hotade insekter som är helt beroende av dessa miljöer.

På de öppna markerna skapar det kontinuerliga markslitage förutsättningar för en rik sandstärps- och gräsmarksvegetation. Ravlunda skjutfält betas av får, nötkreatur, hästar och lamadjur. Djurstallar finns på ett flertal ställen på både södra och norra fältet. Hela driften är ekologisk.

Under sommaren då övningar inte förekommer på fältet är fältet öppet och är mycket välbesökt av allmänheten och turister.

Biologiska bevarandevärden

Fältets högsta naturvärden är kopplade till den naturliga gräsmarken och angränsande skogsmiljöer. På Ravlunda skjutfält finns bl.a. den mycket ovanliga naturtypen sandstärp. På fältet finns en mängd rödlistade arter och arter upptagna i Natura 2000. Det finns även en del småvatten som är viktiga för groddjur och trollsländor och andra rödlistade arter och/eller arter som är upptagna i EU:s Art-och habitatdirektiv som är knutna till småvatten, våtmarker och kärrområden (tabell 1).

Tabell 1. På Ravlunda skjutfält förekommande groddjursarter, rödlistade arter och/eller arter som är upptagna i EU:s Art- och habitatdirektiv som är knutna till småvatten, våtmarker och kärrområden. Rödlistekategori enligt rödlistan 2020.

Svenskt namn	Latinskt namn	Rödlistekategori	Art- och habitat direktivet
Strandpadda	<i>Epidalea calamita</i>	NT	bilaga 4
Lövgroda	<i>Hyla arborea</i>		bilaga 4
Långbensgroda	<i>Rana dalmatina</i>	NT	bilaga 4
Åkergroda	<i>Rana arvalis</i>		bilaga 4
Vanlig groda	<i>Rana temporaria</i>		bilaga 5
Större vattensalamander	<i>Triturus cristatus</i>		bilaga 2
Mindre vattensalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>		
Citronfläckad kärrtrollslända	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>		bilaga 2
Pudrad kärrtrollslända	<i>Leucorrhinia albifrons</i>		bilaga 4

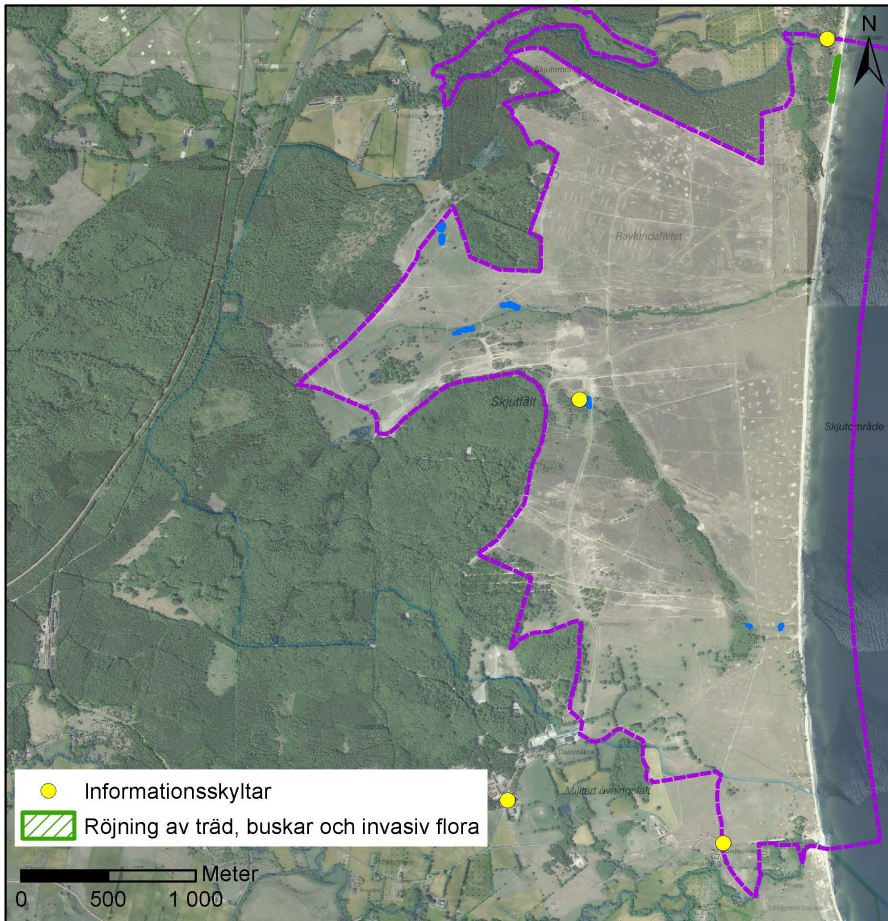
Utförda åtgärder

Restaurering och nygrävning av vatten

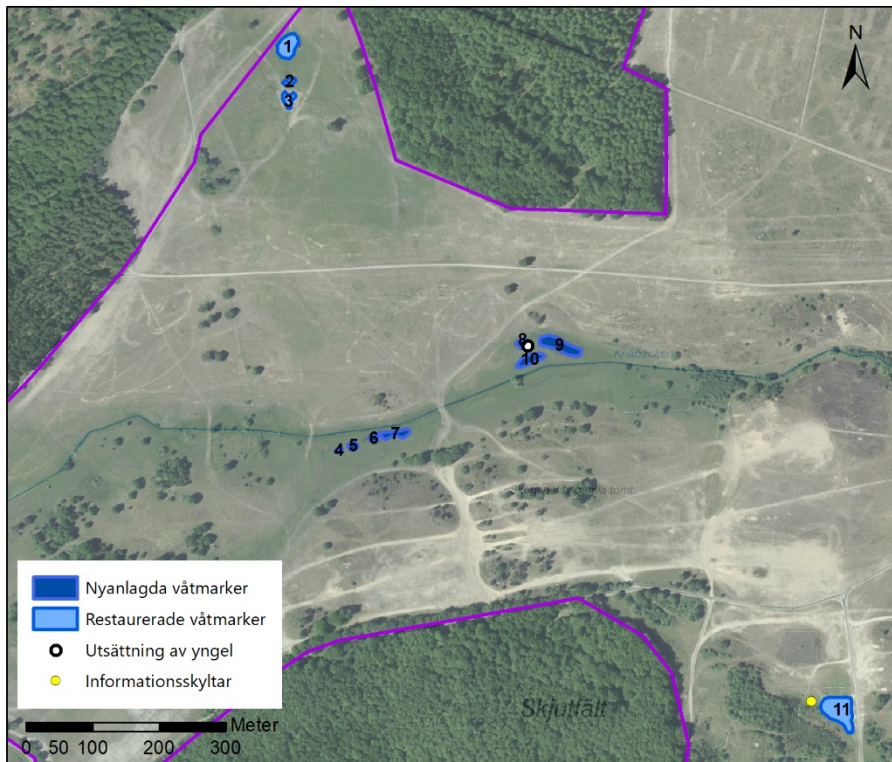
Mellan 2017–2020 grävdes tio nya vatten och fem befintliga restaurerades på Ravlunda skjutfält (figur 2 och 3). De fem befintliga restaurerades genom att den invasiva vattenpesten togs bort (figur 2 och 4).

Röjning av invasiv flora

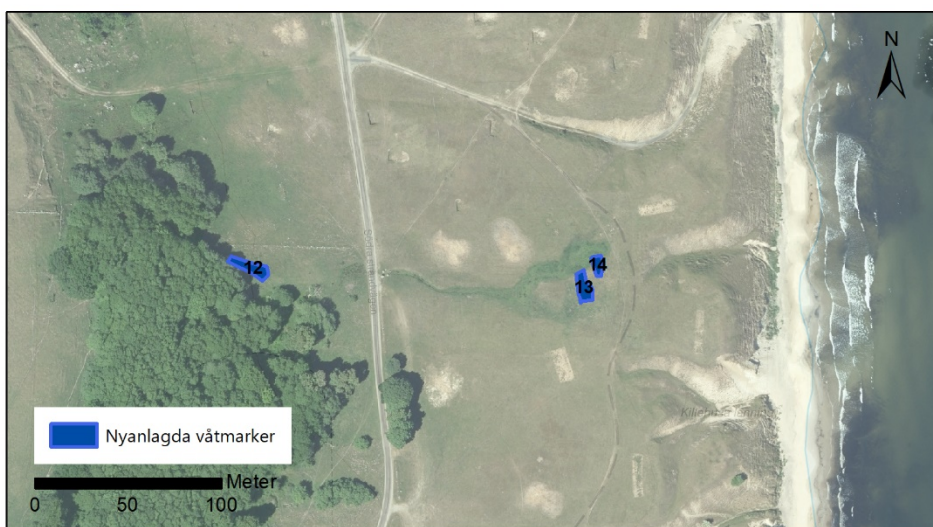
I nordöstra delen av skjutfältet togs den invasiva vresrosen bort (figur 1) genom att röja bort växligheten ovan mark och sedan täcka rötterna med en nedbrytningsbar markduk och sedan täcka med sand.

Figur 1. Översikt över åtgärdsområdet inom SemiAquaticLife på Ravlunda skjutfält. På kartan markeras även var informationsskyltar om projektet satts upp samt var röjning av vresros har gjorts.

Figur 2. Karta över utförda åtgärder inom SemiAquaticLife i norra delen av Ravlunda skjutfält. Våtmark 11 består av två vatten.

Figur 3. Karta över utförda åtgärder inom SemiAquaticLife i södra delen av Ravlunda skjutfält.

Figur 4. Åtgärder inom SemiAquaticLife inom Ravlunda skjutfälts Natura 2000-område. Till vänster syns restaureringsarbetet i vatten nr 1 (figur 2) och till höger utsättning av yngelburar i damm 8 med damm nr 9 i bakgrunden (figur 2).

Utsättning

Under 2017 gjordes även utsättningar av strandpadda i ett av vatten (nr 8, figur 1 och 4). Året efter hade strandpaddorna själv koloniserat vattnet så inga nya utsättningar krävdes.

Inventeringar

Groddjur

Inventeringar av groddjur med fokus på förekommande arter (tabell 1) gjordes både före och efter åtgärderna gjorts. Under 2016 (före) hördes 71 spelande hanar av lövgroda (fördelat på 5 vatten) och 183 romklumpar av långbensgroda hittades (fördelat på 6 vatten). Större vattensalamander observerades i 7 vatten, mindre vattensalamander i 5 vatten och åkergroda i 3 vatten. Inga strandpaddor hittades under inventeringen 2016. Vid en inventering 2018, gjord i ett examensarbete av Susanna Andersson, Halmstad högskola sågs 281 strandpaddor på Ravlunda skjutfält. Under inventeringen 2020–2021 hördes 22 spelande hanar av lövgroda och 131 romklumpar av långbensgroda hittades (fördelat på 7 vatten). Yngel av strandpadda observerades 6 vatten (damm nr 6, 8–12; figur 2 och 5). Större vattensalamander observerades i 3 vatten,

mindre vattensalamander i 3 vatten, åkergroda i 3 vatten, vanlig groda i 7 vatten och vanlig padda i 1 vatten.

Sammanfattningsvis visar inventeringarna på att strandpadda har gynnats av åtgärderna. Långbensgroda verkar vara stabil medan lövgroda hade minskat något. Lövgroda har visat sig på flertalet ställen ha en generell nedåtgående trend, något som nu studeras noggrannare. På sikt bedöms åtgärderna var tillräckligt för långbensgroda och strandpadda i området. För lövgroda får resultatet av de vidare studierna utvisa om andra åtgärder behövs. Under åtgärder beskrivs de återkommande skötselåtgärder som behövs för att arterna ska kunna finnas kvar på Ravlunda skjutfält.

Figur 5. Amplexuspar av strandpadda (med tydlig gul linje på ryggen) till vänster och hane av citronfläckad kärrtrollslända till höger.

Trollsländor

Trollsländor inventerades i den norra delen av Ravlunda skjutfält både före och efter åtgärderna. Vid inventering av trollsländor under 2016 (före) observerades 4 citronfläckad kärrtrollslända vid damm 10 (figur 2 och 4) och ytterligare 2 i en damm intill. Under inventeringen 2021 observerades totalt 5 citronfläckad kärrtrollslända i de nyrestaurerade dammarna 2 och 3 (figur 2 och 4). Bifynd gjordes även av blå kejsartrollslända, blodröd ängstrollslända, större sjötrollslända samt fyrfläckad trollslända.

Långsiktig skötsel

Betesdjuren på Ravlunda skjutfält minskar risken för igenväxning av restaurerade och nygrävda vatten. I våtmark 11 (den större våtmarken), kan med fördel torrläggas under större del av ett år om vattenpesten visar sig finnas kvar i våtmarken. Våtmarker anlagda för strandpadda mår bra av att då och då rensas på vegetation.

Tabell 2. Föreslagna skötselåtgärder för att gynna groddjuren på Ravlunda skjutfält.

Skötselåtgärder	Frekvens	Kostnad (per tillfälle)	Kommentar
Betesdrift	Årligen	ej skattad	
Röjning av vresros	Årligen	75 000 kr	Vid behov beroende på inventeringsresultat och om vattenpest dyker upp
Nya vatten/rensa befintliga	Vart femte år	50 000 kr	
Inventeringar groddjur	Vart tredje år*	40 000 kr	2 nätter strandpadda 1 natt för lövgroda och 1 dag för långbensgroda
Inventeringar av evertebrater	Vart tredje år*	12 000 kr	Trollsländor
Exkursioner för allmänheten	En gång per år	15 000 kr	

* Ger en förtätning av biogeografisk uppföljning och bör göras en gång inom 6 år efter projektet

